

1

Art.4.2.1. VCRO – Vergunningsplicht

Niemand mag zonder voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen:

4° het reliëf van de bodem **aanmerkelijk** wijzigen, **onder meer** door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de **aard** of de **functie** van het terrein wijzigt.

- Aanmerkelijk : aanzienlijk (RVS)
- Onder meer: er kunnen dus andere vormen bestaan
- Aard wijzigen: vereiste gesteldheid (bv. grasland, paddock, steenslag...)
- Functie wijzigen (bv. natuurwaarde, nat weiland, droog weiland, akker, paddock...)

2

Cassatiearrest van 13 september 2005

“ Niet de omvang of de hoogte- of dieptewijziging op zich, maar wel de invloed ervan op de **bestemming**, het feitelijk **gebruik** of het **uitzicht** van het terrein is determinerend om te bepalen of er een vergunningsplichtige reliëfwijziging is.”

3

- ▶ Kwalitatieve criteria
- ▶ Geen kwantitatieve criteria

(kwantitatieve elementen kunnen de kwalitatieve elementen onderbouwen)

4

- ▶ De beoordeling of een reliëfwijziging aanmerkelijk is en de aard of de functie van het terrein wijzigt komt eveneens toe aan de vergunningverlenende instantie en ligt niet enkel bij de verbalisant of de GSI.
- ▶ Bij de vaststelling van een reliëfwijziging dient de finaliteit (verifieerbaar doel, intentie overtreder) van de werken in ogenschouw genomen te worden.

5

Niet vergunningsplichtig ≠ Vrijgesteld van vergunning

- ▶ Je kan dus niet terugvallen op de vrijstelling om te bepalen of iets vergunningsplichtig is of niet
- ▶ Een reliëfwijziging dient eerst vergunningsplichtig te zijn om onder de voorwaarden van de vrijstelling te vallen

6

Vrijstellingsbesluit

► Artikel 6.2.3. (groen)

Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor volgende handelingen:

→ 3° het uitvoeren van reliëfwijzigingen van minder dan één meter.

Deze vrijstelling geldt alleen voor handelingen ten uitvoering van:

- Landinrichtingsproject
- Natuurinrichtingsproject
- Ruilverkaveling
- Goedgekeurd beheersplan op basis van bosdecreet, decreet natuurbehoud of decreet onroerend erfgoed
- Goedgekeurd natuurbeheersplan

7

Vrijstellingsbesluit

► Artikel 6.3. (groen)

Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor het door uitgraving aanleggen van een veedrinkpoel met een maximale oppervlakte van 100 vierkante meter.

8

Vrijstellingsbesluit

► Artikel 7.4. (tijdelijke handelingen)

Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor tijdelijke reliëfwijzigingen voor de organisatie van sportmanifestaties, als :

- 1° die maximaal driemaal per jaar worden georganiseerd;
- 2° die worden georganiseerd in recreatiegebied in de ruime zin, industriegebied in de ruime zin, gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen of agrarisch gebied in de ruime zin;
- 3° die niet worden georganiseerd :
 - a) in Speciale Beschermingszones;
 - b) in de Ramsargebieden;
 - c) in de als beschermd aangeduide duingebieden of als voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden;
 - d) in de beschermde landschappen;
 - e) in ruimtelijk kwetsbare gebieden;
- 4° het reliëf wordt hersteld in zijn oorspronkelijke staat binnen 10 dagen na de aanvang van de werken.

9

Vrijstellingsbesluit

► Artikel 12/1.1. Reliëfwijziging

Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor reliëfwijzigingen als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:

- 1° het terrein ligt niet in ruimtelijk kwetsbaar, erosiegevoelig of mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebied;
- 2° de aard van het terrein kan wijzigen, maar de functie van het terrein wijzigt niet;
- 3° het totale volume van de reliëfwijziging is kleiner dan dertig kubieke meter per goed;
- 4° de hoogte of diepte van de reliëfwijziging is op elk punt kleiner dan een halve meter;
- 5° de reliëfwijziging strekt niet tot het geheel of gedeeltelijk dempen van grachten of waterlopen.

10

En verder: praktijkvoorbeelden

- ▶ **Disclaimer: De volgende voorbeelden betreffen rechtspraak in heel specifieke gevallen. Als een voorbeeld in onderstaande lijst staat kan dit niet veralgemeend worden.**

11

Beschouwde de rechtspraak als vergunningsplichtige reliëfwijziging:

- ▶ De aanleg van een parking in bosgebied door het storten van steengruis met een totale dikte van 5 cm.
- ▶ Een reliëfwijziging van 10 op 18 m in een natuurgebied omdat ze in verhouding tot het geheel van de omgeving belangrijk is, zelfs al gaat het om een uitgraving van minder dan 50cm
- ▶ De uitbreiding van een verharde parking die bij wijze van een onvergunde reliëfwijziging werd aangelegd en het aanbrengen van een nieuwe grindlaag hierop.
- ▶ Een reliëfwijziging van 60cm, ook al heeft de ophoging niet over het gehele terrein deze hoogte
- ▶ Een ophoging van een verlande vijver, in het midden tot op een niveau van 1 m t.o.v. de omliggende percelen, in een natuurgebied met wetenschappelijke waarde volgens het gewestplan

12

Beschouwd de rechtspraak als vergunningsplichtige reliëfwijziging:

- ▶ Elke reliëfwijziging, zelfs van het microreliëf, in vochtige weilanden gekenmerkt door een typische vegetatie.
- ▶ Een niveauwijziging om een siervijver aan te leggen waardoor het terrein ongeschikt gemaakt werd voor landbouwexploitatie waartoe het planologisch is bestemd
- ▶ Een aanleg van een talud van ongeveer 4 m breed, ongeveer 41m lang en ongeveer 1,5m hoog, ongeacht de omstandigheden dat het talud dadelijk werd bezaaid met gras en is begroeid met klimop en daardoor een mooie afscheiding vormt met de naastgelegen voetweg en mogelijk mooier oogt dan de vroegere toestand.
- ▶ Het dempen van een gracht of slenk van een weide
- ▶ De aanleg van een vijver gelet op de onttrekking aan de wettelijke vastgelegde landbouwbestemming (omvorming poel ontstaan door kleiontginning naar vijver) en op het feit dat de vijver een oppervlakte van 1500m² heeft en verzoeker verklaart dat de poel “minstens 50cm” diep was, terwijl de huidige vijver tot 1,03m diep is.

13

Beschouwd de rechtspraak NIET als vergunningsplichtige reliëfwijziging:

- ▶ Uitgravingen van 10 tot 20cm over een oppervlakte van meer dan 2,5 ha
- ▶ Een niveauwijziging van maximaal 30cm over een oppervlakte van 25 are van een perceel dat zowel voor als na de reliëfwijziging als akker werd gebruikt, gelegen is in agrarisch gebied en niet storend is in de omgeving
- ▶ Een niveauverschil van maximaal 30cm over een oppervlakte van ongeveer 1,1ha van een perceel met totale oppervlakte van 3ha.

14